

26. Feb. 1845

FAKTA

Dato:
26. Feb. 1845

Sidetal:
Dagbog D, side 9-11

Dagbogens placering:
Den Hirschsprungeske Samling

Trykt udgave:
Jesper Svenningsen (red.): Seks år af
et liv. Johan Thomas Lundbye –
Dagbøger om tro, skæbne, kunst og
kærlighed, København 2018, s. 251-
252

TRANSSKRIFTION

26 Febr 1845.

Reisebetragtninger, som gaae over i "Grundtonen".

Nu har jeg roligt forberedt min Reise fra Danmark, fra det kjære Moderland! Saaledes maa jeg jo betragte det, thi, bevilges min Ansøgning, da kan jeg jo dog ikke træde tilbage. Og denne Reise, hvortil jeg seer som en Lykke, vil den ogsaa være det? Som Kunstner kan jeg slet ikke beregne dens Følger, og med Hensyn paa min hele øvrige Stilling, som jeg saa inderligt ønsker at forandre, omend ikke forbedre, hvordan vil den virke derpaa. Jeg venter i saa Henseende Meget af den. Den skal vise mig ud af alle Forhold, døve de Erindringer som idelig paatrænge sig mig og skaffe nyt Liv i mit stivnende Jeg. •10• Dog tør jeg ikke vente det gennem lutter Behageligheder: Verdensdeel, ikke Sindsstemning skifter han, der drager over Havet, siger Horatz, og det har jeg ingensinde glemt, naar jeg tænkte paa [overstreget: mit] Reisen. Bittert vil jeg dog savne maaskee mangt et Forhold, som her er mig trykkende, og hun, min gamle Moder, der elsker mig. Men det vil styrke mig, og Danmark skal staae herligere for mig, end nogensinde, naar jeg har lært at savne det. En Maaned, hvor snart kan den være forbi, da har jeg Vished og denne Feber, hvori jeg nu gaaer, skal være forbi. –

Naar jeg før, for flere Aar tilbage, tænkte paa Fremtiden, da var jordisk Lykke mig utænkkelig uden Kjærlighed. [overstreget: I] mine Drømme om Fremtiden gennemvævedes yndigt deraf, men det er ikke mere saa. Jeg tør mindre tro derpaa, og naar jeg eftertænker mit Livs Begivenheder for omtrent et Aar siden, da maa jeg forundres over, at det var mig, som da udtalede en Bøn, der lød og afsloges som barnagtig, men som dog var det sidste Glimt af Haab om at naae Idealet af jordisk Lykke fra mine Drømme uden Krogveie. Nu er det forbi, og Barnagtigheden qvalt, den skal vist ikke yttre sig mere paa den Maade, men er jeg derfor bedre? nei – og er det en trøstelig Tanke: at Barnet skal stødes tilbage og den Besmittede, der veed lumskelig at snige sig frem, han skal opnaae sit Ønske. Bort! derfor med disse Længsler, de kunne ikke tilfredsstilles som jeg ønsker det. Jeg kan overraske mig selv imellem stunder ifærd med at bygge op en Fremtid, som jeg kunde ønske den, og jeg finder ikke andet qvindeligt Væsen i det Hele, end en gammel Kone, som holder min Stue varm og efterseer alle Knapper paa mit Tøi. Det skulde jeg mene at være sikkre Symptomer paa at det Barnagtige er borte, jeg er derved til mode, som naar jeg første Gang om Efteraaret seer Riimen og alle Blomster hænge med Hovedet. For et Aar siden drømte jeg andre Drømme, ja, jeg troede virkelig, at ved mit Bryst skulde en deilig Pige hvile sit Hoved, men det er forbi, og jeg synes ringere, end den flaueste Kontorbetjent, der i Selskaber og paa Gaden blærer sig med sin Kjære- •11• ste. Den Have er lukket for mig, ulykkeligt, at jeg saa dyrt maatte betale denne Vished. Og hvad hjælper alle mine Arrangements, hvad hjælper selv den gamle Kone med

Knapperne, naar jeg dog ved Synet af yndige Piger føler: at mit Liv er usselt og fattigt og skummelt og eensomt og den Tid ikke fjern, da de Alle, der nu have tilovers for mig, skulle forlade mig: den, som Intet haver, fra den skal og det Lidet tages, som han haver! – Min Barndom gik hen, og først da jeg var Voxen følte jeg, at jeg aldrig havde været Dreng, min Ungdom eller dog dens Friskhed er forbi, men har jeg nogen Tid været ung? Skal mit hele Liv engang opvise lignende Resultater af Manddom og Alderdom – hvorfor mon jeg da blev til? –

Ensomme, du fornemmelig tilfælt mig og gjorde, at man tet fandt
mig tom og fættig; men gav det alt ikke minne. Billeder en egen Kolorit,
hvorefter du sonde mig, eller, var ogsaa det en forfængelig Drøm?
stændt du som Dræder hen i den store Strom, inden Lærkjende. — Nei,
du kan ikke tro det, og desuden det er den Betingelse, hen sætter for at
man med Gavn kan nyde fremmede Indtryk, da troer du at kunne
være rolig ved ikke at have ladet mig røkke i min Beslutning.
Thomsen, mine unge Aars Veiledere, har du ogsaa sagt min Klædning,
og han gik mere villigt ind derpaa. Nu faar Tingene gaa sin
Gang, men naar du staaer færdig paa Talsbeden vil at gavom-
hed, da skal du ikke sige med en af vore Digtene: Gud være lovet!
du skal sige, hvor du er vore Hjertes. Nei, du vil sige, hvor du
er helio Hjertes, du spinger du ikke om Hjertes for mig, Nu du
saa sleg varmt for mig, den ved du, at du for slæder, at du skal sone,
men ogsaa det er godt. Lovene følger mig du maaske længe, det
er min Trost, lad mig saa prøve at vinde de Kræfter ned, som
ikke vilde komme hjemme. Du havde været mig at stene ved:
Nuværende Tid, men du gaar som: Færdig, og alle Tanker begynder
sig om eet Punkt, og alt, hvad du taler begynder med: dersom du
være. — Nuværende Dage tegner Lovene sine Guder hen for mig, og
du tegner Nuværende dertil. Ved Overtryk findes de over gaa Hænder.
Hvortil betragtinger, som gaa over i Grundtenne. 26 Febr. 1845

Nu har du satigt forberedt min Reise fra Danmark, fra det kjære Medeland!
Saaledes har du jo betragtet det, Nu, bevilger min Ansøgning, du har du jo dog
ikke troet tilbage. Og denne Reise, hvortil du sener som en Lykkelig, vil du ogsaa
være det? Den Kærlighed har du slet ikke beregnet den Følge, og med Klædning
gaa min hele aarige Stilling, som du saa indeligt ønsker at frende, om
end ikke forberede, hvordan vil du vinde derpaa. Du ventes i saa klædende
Mægt af du. Du skal mig mig ind af alle Forhold, da du de Endringer
som vilde forberede sig mig og skaffe mig Liv i mit stærende Fag.

10.
 Dog for jeg ikke ventte det gjennem Lættens Betragtningerne. Næstens del, ikke
 Lættens stemning skifter han, des drages over Maas, siger Ploraty, og det
 har jeg ingen sinde glemt, naar jeg tænkte paa mit Fædre. Billedet vil
 jeg dog naare maaskee maangt et Forhold, som her er mig trykkes, og
 min, min gamle Maade, des elsker mig. Men det vil stoppe mig, og
 Danmark skal staa heiligere for mig, end nogen sinde, naar jeg har
 læst at saare det. En Maaned, hvor snart kan den være forbi, da
 har jeg Visshed, og denne Fiden, hvor jeg nu gaar, skal være forbi. —
 Naar jeg for, for flere Aar tilbage, tænkte paa Fremtiden, da
 var jødisk Lykke mig utændelig inden Hjælplighed. I mine Drømme
 om Fremtiden gjennemværedes spidigt smil, men det var ikke mere saa.
 Jeg for minde mig herof, og naar jeg eftertanke mit Livs Begreb
 for endret et Aar siden, da maer jeg forindres saa, at det var mig, som
 de indstalede en Bøn, der led og afslages som harnagtig, men som dog
 var det sidste Glimt af blod om at naare Idealat af jødisk Lykke fra
 mine Drømme inden Højsæson. Nu er det forbi, og Barnagtighedens
 gvald, den skal vist ikke ofte sig mere paa den Maade, men er jeg
 derfor helæ. nei — og er det en trætlig Tanke: at det Barnet skal stødes
 tilbage og den Besmittede, der ^{ved} lumskelig at sænke sig frem,
 kan skal gjenaa sit Ønske. Best! Derfor med L. sse deengler, da
 kunne ikke tilfuds stilles som jeg ønsket det. Jeg kan overraske mig
 selv imellem stunder af færd med at ligge op en Fremtid, som jeg tænke
 so ønske det, og jeg finder ikke andet gaardeligt Væsen: det blede,
 end en gammel Kone, som holder min Støv værm og efterer alle
 Knæpper paa for mit Føi. Det skulde jeg mene at være sikker Lyng
 tomme paa at det Barnagtige er borte, jeg er da med til omme, som
 naar jeg første Gang om Efter aaret sees Rimmer og alle Blom-
 ster kange med Hørsid. For at Aar siden drømte jeg andre Drøm-
 me, for jeg traude virkelig, at ved mit Børgst skulde en dertilig Pige vende
 sit blod, men det var forbi, og jeg synes mig, end den flænste
 Kæmpebetjent, der: Løsheden og paa Gaden bliver sig med sin Hjerne.

11.
ste. Den Maae er tildet for mig, mlykkeligt, at jeg saa dygt smakte betale samme
Nisked. Og haad tydelig alle mine Arrangementer, haad tydelig selv den
gamle hene med Knappene, naar jeg dog ved Tjernet af yndige Pige
fotus. at mit Liv er usselt og fattigt og skummelt og censort og den
Tid. Althjers, da de Alle, der mi haad tlovers for mig, skulle ferlade
mig: den, som Antet haad, fra den skal og det tidet tager, som haad
haad. — Min Baardem gik hen, og først da jeg saa Dejen spalte jeg, at
jeg aldrig haad ved Dreng, min Kongdem eller dog den Trisked
er parti, men haad jeg nogen Tid vedet mig? Skal mit hele Liv engang
oprise ligende Nivellater af Manddom og Alderdom — hvorfor men
D da hoo tid? —
24 Febr 45 Thursday.
Min Blegplads.
Somme Mge haad jeg atter smelt, da Gudebilledene blev fandige i den forrige,
og mi sel alt ene under Trjering. Og gjorde kin Paasmeene til den, men
da tog mig ligesaa lang Tid, som selve Figurene koste Løring. — Og arbei
for mig min Blegplads, haad i saa Gæs pladen foru gæder mig.
Det er en grimmere kankelig Opgave: at smelte fradigt Gæs lige ind til
den meermeste Forgrind, noget og helst mid gaer. Iste Pille stente jeg
gæve den Fradighed og Tid, der haad er i et sandt lille Parti, meermest
indenfor en hlevgaard's haad; det er haad ikke det Stev i Naturen, jeg vilde
melde, om det mere fæde mere Menneke haad den allevege, men det
Mppige, der ingen tide Ladet Bunden sees for haad Gæs og Planter.
Læs stæve hvidt påe blinde, men den Skim hlev mig sauskelig
at fremstille, da det er ind brødt påe en altpåe stor Flade, noget, der
ikke mere haad endes. De blinde's Piletræer, haad jeg, er tyktere
mig net sel, men Gæsset arhinde jeg mig toet i. Og saer at
fremstille, haad den mindst er i mig selo, men siges alle Ple lang.
at Dytæen sigge skjønnet om, haad haad saer. Maatte dette da
og saer tykter mig, thi the smaae Pilleder, er haad ringe Frigten af en
huel Vinter, helst, naar de er saer. Og fra disse the tykter jeg dog mere
end mine G, stente i den meermeste Fremtid — da stulede jo tillige ankefale
min Ansøgning, for haad den Ingen Anden taler, ind jeg selo. —